

Skriftlig forelæggelse af forhandlingsoplæg om forslag til forordning om 'oprettelse af et instrument til styrkelse af den europæiske forsvarsindustri gennem fælles indkøb'

7. oktober 2022

Den 19. juli 2022 fremsatte Kommissionen forslag til en forordning om 'oprettelse af et instrument til styrkelse af den europæiske forsvarsindustri gennem fælles indkøb'. Forhandlingerne påbegyndte primo september 2022. Udvalget fik en tidlig orientering under siden sidst om sagen den 23. september.

Der sigtes efter hurtig vedtagelse af forslaget. Der er således lagt op til, at forslaget skal være vedtaget og instrumentet oprettet allerede i indeværende år. Henset til det forventede korte forhandlingsforløb tages et tidligt forhandlingsoplæg på forslaget allerede nu.

Nedenfor gennemgås sagen med henblik på at forelægge regeringens forhandlingsoplæg.

Forslag til oprettelse af et instrument til fælles indkøb

Forslaget skal ses i lyset af de betydelige konsekvenser som Ruslands brutale krig mod Ukraine har, herunder også for europæisk forsvar. Den militære støtte til Ukraine har betydet en væsentlig reduktion af medlemsstaternes våbenlagre, hvilket sætter pres på både nationale- og internationale beredskaber.

Formålet med tiltaget er at skabe incitament for medlemsstaterne til at foretage fælles indkøb af forsvarsmateriel med henblik på at genopfylde de vigtigste våbenlagrene hurtigst, og billigst muligt, men også for at øge europæisk produktionskapacitet.

Krigen i Ukraine og eftervirkningerne fra COVID-pandemien har skabt udfordringer i de globale forsyningskæder. Sammenholdt med den generelle oprustning på forsvarsområdet er konkurrencen om produktionskapaciteten høj, hvilket afleder forhøjede priser og længere leveringstid. Dette rammer mindre lande som Danmark, der ikke har den samme indkøbsmagt, som større lande.

Regeringen støtter derfor det overordnede formål med forslaget. Forslaget kan styrke danske anskaffelser af kritiske mangler ved at øge købe- og forhandlingskraften over for leverandører og derved sikre lavere priser og kortere leveringstid.

Herudover kan det understøtte danske deltagelse i europæisk samarbejde inden for udvikling af forsvarsmateriel.

Regeringen støtter generelt initiativer, der skal udvide den koordinerende indsats mellem medlemsstater ift. nationale forsvarsudviklings- og investeringsplaner.

Det er i den forbindelse vigtigt, at implementeringen af instrumentet sker med øje for små- og mellemstore virksomheder, der er essentielle for at understøtte en innovativ og konkurrencedygtig forsvarsindustri.

I lyset af de væsentlige øgede nationale investeringer og forsvarsbudgetter, som mange medlemsstater allerede har udmeldt, er det uklart, hvor meget merværdi yderligere finansiering fra det fælles budget vil bidrage med. Regeringen er derfor optaget af, at Kommissionen skal retfærdiggøre, hvilken merværdi denne finansiering vil have.

Yderligere finder regeringen, at der under forhandlingerne af forslaget skal tages behørigt hensyn til at sikre sammenhæng til eksisterende NATO-indsatser. Forslaget bør således være et supplement til NATO-landenes arbejde med at understøtte fælles forsvarsindkøb.

Regeringen stiller sig dog kritisk over for den foreslåede finansiering via marginen. Regeringen lægger derfor vægt på, at forslaget bør finansieres via omprioriteringer, således at marginen kan fastholdes til finansiering af uforudsete udgifter.

På den baggrund er det regeringens forhandlingsoplæg:

At man fra dansk side:

- støtter forslagets overordnede formål om at få genopfyldt europæiske våbenlagre hurtigst muligt og omkostningseffektivt
- lægger stor vægt på, at Kommissionen skal retfærdiggøre, hvordan man er kommet frem til et finansieringsbehov for 500 mio. euro, herunder hvorfor forslaget ikke kan gennemføres uden EU-støtte
- lægger vægt på, at forslaget bør finansieres via omprioritering, således der ikke pålægges yderligere nationale omkostninger i form af øgede EU-bidrag
- lægger vægt på, at der tages hensyn til små- og mellemstore virksomheder i forbindelse med implementering af instrumentet
- lægger vægt på, at forslaget ikke duplikerer NATO-indsatser
- arbejder for ovenstående i tæt samarbejde med ligesindede lande.